

213.

Disputatio XVI.

389.

DE COMMODO, QVOD DOMI-
nus & Vasallus ex Feudo capiunt:

Cuius defensionem,

Diuina fauente gratia:

S V B P A T R O C I N I O,

CONSULTISSIMI

VIRI DN. HENRICI BO-

CERI, IC. ET ANTECESSORIS IN

LAUDATISSIMA TVBINGA CLARIS-

simi, Præceptoris & hospitis sui pluri-
mum colendi:

ORDINARI EXERCITII

gratiâ, tempore, locoque solitis,
suscipiet

DANIEL Bernholde / A B
ESCHAVV. FR.

TVBINGÆ,

Excusit Georgius Gruppenbachius.

ANNO M, DC.

XX

1771

DE CONNOISSANCE

DE LA

COMMISSION

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

DE LA

Disputatio XVI.

390.

DE COMMODO, QVOD DOMI-
nus, & Vasallus ex Feudo capiunt.

THESIS I.

DICENDVM NVNC DE COMMODO FEVDA-
litio; quod est utilitas, domino & Vasallo ex feudo com-
parata.

II.

Estque duplex, commune vtrique, domino & Vasallo, & pro-
prium alterutri.

III.

Commune feudi commodum, quod pariter ad dominum, &
Vasallum pertinet, continetur mutua fide in defendendo capite, &
fortunis.

t. 6. §. vlt. t. 52. §. vlt. lib. 2. F.

IV.

Istæ autem fides circa hæc sex versatur; Incolume, tutum,
honestum, utile, facile, possibile. Incolume, ne alter alterius corpori
sit damno: tutum, ne alter alteri sit damno de secreto suo, vel de suis
munitionibus, per quas tutus esse potest, Honestum, ne alter alteri
sit damno de sua iustitia, vel de alijs causis, quæ ad honestatem eius
pertinere videntur. Utile, ne alter alteri sit damno de suis possessio-
nibus. Facile, ne alter alteri difficile faciat bonum illud, quod fa-
cere leuiter potest. Possibile, ne alter alteri impossibile faciat, quod
ei est possibile.

d. t. 6. in prin. lib. 2. F.

V.

Sed quia non sufficit abstinere à malo, nisi fiat, quod bonum
est, iccirco in sex prædictis consilium & auxilium alter alteri præ-
stabit.

d. t. 6. §. sed quia non sufficit. lib. eod. Feud.

VI.

Nunquam ergo horum alter in consilio scienter erit, vel factò,
quo alter vitam aut membrum amittat, vel in persona aliquam reci-
piat.

XX 2

piat.

piat læsionem, vel iniuriam vel contumeliam; aut amittat aliquem honorem, quem habet, aut habiturus est. Et si scierit, aut audierit quòd quisquam tale quid molietur contra alterum, pro suo posse id auertat, aut si non possit, saltem ei, quòd eiusmodi malum imminet, confestim nunciet, & quantum potest, auxilium in hoc præstet. Ad hæc, si contigerit, vt horum alter rem, quam iam habet, aut habiturus est, iniuste aut fortuito amittat, in ea conseruanda, aut amissa recuperanda, & recuperata omni tempore retinenda, eum iuuet. Præterea, si alteruter sciuerit, quòd alter iuste aliquem offendere intendat, generaliter vel specialiter requisitus, auxilium ei præstare paratus erit. Quòd si etiam vnus alteri aliquid de secreto manifestaerit, illud sine eius licentia nemini pandat, nec vt pandatur faciat. Deniq; si vnus ab alio super facto quodam consilium postulauerit, illud ei dabit consilium, quodei videbitur magis expedire: Et nunquam alter ex persona sua, quid scienter faciat, quod ad alterius iniuriam aut contumeliam pertineat.

t. 7. vers. ego iuro. lib. 2. F.

VII.

Quòd si quis hæc non præstet, feloniam committere, siue facere dicitur.

t. 26. §. domino, t. 37. in prin. & t. 47. lib. 2. F.

VIII.

Proprium feudi commodum ipsi domino comparatum duplex est; Obsequium, siue reuerentia, quam Vasallus domino suo debet, (a) & seruitium eidem promissum. (b)

a) *t. 22. vers. Curia autem, ibi, salua reuerentia, & t. seq. vers. Quomodo enim, ibi, Vasallus quàm humiliter, quàm deuotè, quàm benignè, quàm fideliter erga dominum suum debeat se habere. lib. 2. F.* (b) *t. 23. in fin. t. 26. §. si quis decefferit. t. 37. in fin. lib. eod. Feud.*

IX.

Cum ergo Vasallus obsequium & reuerentiam domino suo debet, certè aduersus eum famosam actionem instituere, (a) aut in ciuili causa modica, vel criminali testimonium dicere non potest. (b)

a) *t. 24. §. Item si delator, & t. 33. §. similiter. lib. 2. F. facit l. Qui accusare, 8. in fin. ff. de accusat. 6. d. t. 33. §. similiter Vasallus, & §. seq. lib. eod. facit l. libertorum 12. C. de testib. l. 4. ff. eod. l. pridem 6. C. de questionib. l. post legatum 5. §. His adiuuauerunt, ff. de his, quæ vt indig. Cuiac. tamen*

tamen ad d. t. 22. §. Quidam tamen, lib. 2. F. existimat, in causa civili modica licere Vasallo aduersus dominum testimonium dicere, Idem quoque sentire videtur Eq. Baro, in methodo ad Ortensium de beneficijs, lib. 3. cap. 3. pag. 373. in prin.

X.

Sed quæritur, an Vasallus dominum suum absque petita venia in ius vocare possit? Negata conclusio nobis placet.

Cum enim Vasallus obsequium & reuerentiam domino suo debeat, ut prius fuit ostensum, certè nec in ius eum vocare absque venia prius petita fas illi fuerit, per generalem text. in l. generaliter 14. ff. de in ius vocand. & l. 2. C. eod. tit. Confert huc, quod nec libertus patronum suum absque venia petitione in ius vocare potest, l. 4. §. 1. l. adopt. 8. §. 1. ff. d. t. d. l. 2. C. eod. & §. vlt. Inst. de pœna temerè litig. quodque patrono dominus, & liberto Vasallus in multis iuris nostri partibus similis est, Everhard. in Topic. legalib. in loco à liberto ad Vasall. Eodem quoque pertinet, quod Vasallus ratione controversiæ feudalis iurisdictioni domini subditus est, siquidem eum iudicem habeat, t. 55. §. vlt. lib. 2. F. Denique hanc sententiam amplectuntur Specul. Tit. de feud. §. quoniam. num. 33. vers. 17. quæritur, Guido Papa decis. 551. num. 1. Matth. de Afflict. decis. 265. num. 36. Oldendorpius. class. 1. act. 4. Zas. in epit. feud. part. 7. n. 49. Addit. ad Hartmanni ab Epping. obseru. 44. r. 54. de feud. dissentit. Mynsing. cent. 4. obser. 92. Andr. Geil. lib. singul. de pignorat. obseruat. 15. num. 4. Fichard. in addit. ad communes opin. Villalobos lit. V. verb. Vasallus sine venia, Kirch. in thesauro commun. opin. lit. V. verb. Vasallus potest dominum. Herman. Vult. lib. discept. scholast. cap. 7. pag. 30. & seq. qui nobis in eo errare videtur, quod existimat, antiquitus vocare in ius nihil aliud fuisse, quam propria auctoritate manibus iniectis reum aduersarium in ius rapere, cum tamen contrarium pateat ex l. quamuis 11. l. satiusque pœna. 19. l. sed et si is, 21. ff. de in ius vocand. l. si quis 5. ff. de iudic. l. 2. & t. t. ff. si quis in ius vocat. non ierit, & sentit Ioan. Robert. Aurel. lib. 3. sentent. cap. 1. Ioan. Vaud. lib. 2. question. iur. quæst. 26. & Donell. ad l. vinum 22. num. 3. ff. si cert. pet.

XI.

Et licet Mynsingerus, & Andr. Geil. negatam sententiam in Camera Imperiali scribant (a) seruari, attamen tutius fuerit prius, à Iudice veniam agendi impetrare. (b)

a) Citatis ad præcedentem thesin locis. (b) Tum quia inde illud desiderat, ut prius ostendimus, tum quia Vvesenbec. in Paratit. ff. de in ius

CLASSIS QUARTÆ

vocand. num. 6. scribit, affirmantem sententiam usu servari: tum quia sæpè in Camera Imperiali Vasallos hanc veniam petijse observatum scimus.

XII.

Quod attinet servitium domino à Vasallo præstandum, id regulariter militare est, licet de eo in inuestitura nihil sit actum; (a) vel est aliusmodi in ipsa feudi concessione, vel inuestitura definitum. (b)

a) per t. 1. §. notandum est autem, t. 5. in prin. t. 7. t. 19. in prin. t. 20. t. 21. l. 1. Feud. t. 12. t. 21. & t. seq. t. 26. §. Beneficium, t. 54. t. 55. §. Firmiter. lib. 2. F. (b) t. 23. in fin. lib. eod. F.

XIII.

Non tamen nisi à domino vocatus, præstare ei servitia tenetur Vasallus.

d. t. 21. in prin. vers. nam si steterit, lib. 1. Feud. t. 26. §. licet Vasallus, t. 37. §. vlt. & t. 55. §. Firmiter lib. 2. Feud. sic patrono suo libertus non nisi requisitus operas præstare tenetur, l. si quis 13. §. iudicium, l. cum patronus 22. in prin. ff. de oper. libert.

XV.

Et potest Vasallus etiam per alium, virum tamen idoneum, servitia sua domino præstare.

t. 26. §. si quis, & t. 55. §. Firmiter, lib. 2. F.

XVI.

Est ei quoq; liberum redimere servitium præstando dimidium feudalis redditus annui.

d. t. 55. §. Firmiter, lib. 2. F.

XVII.

Suis autem non domini sumptibus præstare Vasallus domino servitia tenetur, (a) modò lautum, & pingue sit feudum. (b)

a) arg. l. suo victu 18. l. Quodd nisi, 20. ff. de oper. libert. post alios Schrader. part. 9. secunda partis principalis, sect. 5. num. 28. & 31 (b) arg. l. aut certè 19. ff. de oper. libert. Zas. in epit. feud. part. 7. n. 44. & seq. Borholt cap. 1. n. 26. Rosenthal in synopsi iur. feud. c. 8. conclus. 30.

XVIII.

Eatenus tamen Vasallus militare servitium præstare domino bellum mouenti tenetur, quatenus iusta ex causa contra aliquem armacapiat, (a) vt & si dubitet, iusta an iniusta sit causa.

a) t. 7.

a) t. 7. vers. Et si sciuerit te velle, & t. 28. in prin. lib. 2. F. (b) dict. t. 28. in prin. ibi, aut cum dubitatur, lib. eod. feud. & facit l. 3. S. causa cognitio ff. de Carbon. edict.

XIX.

Quòd si dominus ab alio prematur bello, licet causa domini iniusta hanc mouerit guerram, attamen defendere dominum tenetur, non etiam offendere hostem eius cogitur.

d. t. 28. vers. sed cum palàm est, lib. 2. Feud.

XX.

Iubetur autem Vasallus contra omnes militare seruitium domino præstare, (a) excepto Imperatore, vel Rege, (b) excepto item domino antiquiore. (c)

a) t. 7. in prin. ibi, contra omnem hominem, & t. 28. §. vlt. lib. 2. F. (b) d. t. 7. in prin. lib. eod. (c) d. t. 28. in fin.

XXI.

Nec contra seipsum Vasallus seruire domino cogitur.

Tum quia nulla legis autoritate permittitur cuiquam se ipsum perimere, can. de occidendis, 23. quest. 5. tum quòd ordinata Charitas à quouis incipit, l. Præses 6. vbi gl. Bald. & alij, C. de seruitut. & aqua, can. si non licet, 23. quest. 5. Tum postremò, quòd in omni generali conuentione excipitur persona loquentis, vt notant ad l. Paulus 29. §. fin. ff. de pig. & hypoth. l. Inquisitio 18. C. de solut. Atq; hanc conclusionem amplectitur etiam Sönsbeck. part. XI. n. 42. & Borcholt. c. 7. n. 41.

XXII.

Cæterùm anceps est quæstio, vtrumne contra patrem suum Vasallus domino seruitia præstare armata teneatur? Nobis negata conclusio haud displicet.

Tum quia ipsum naturale ius, quod semper firmum, atq; immutabile manet, vt diuina prouidentia constitutum, §. sed naturalia, Insti. de iure naturali, gent. & ciuil. serio præcipit, vt liberi parentibus suis pareant, l. 2. ff. de iust. & iur. tum quia satius est, vt filius parentis potius saluti consulat, à quo post Deum vitam est sortitus, Ecclesiastic. c. 7. quàm in necem patris dominum iuuet, à quo feudum vnum atq; alterum possidet. Tum quia pater & filius vna eademq; censentur persona l. vlt. C. de impub. & alijs substituit. Tum quia Vasallus contra antiquiorem dominum auxiliari nouo domino non potest, tit. 28. §. vlt. lib. 2. Feudor. Tum quia iuuare Va-

fallus

CLASSIS QUARTÆ

fallus dominum tenetur in his, quæ ad domini honestatem pertinere videntur, t. 6. lib. 2. feud. tum etiam quia aduersus suam patriam ei seruire non tenetur, arg. l. minime, 35. ff. de relig. & sumpt. funer. ergo nec aduersus patrem, arg. l. 2. ff. de iustit. & iur. Atq; hanc conclusionem amplectuntur Zas. in epit. Feud. part. 7. Frid. Schenck Baro, ad t. 28. §. vlt. lib. 2. Feud. Franc. Sonsbeck in comment. in vsus feud. part. XI. num. 36. & seqq. Iacob. Cuiac. lib. 4. de feud. ad t. 31. sed obstare videtur text. in t. 7. in prin. ibi, contra omnem hominem, excepto Imperatore, & in tit. 29. in fin. lib. 2. Feud.

XXIII.

Nec etiam aduersus suum filium bellicam operam domino prestare Vasallus cogetur.

Tum quia non minor est impietas patris occidentis filium, quàm filij necantis patrem, l. 1. ff. de leg. Pomp. de parricid. tum quia filius est caro, & sanguis atq; ita portio sui patris, l. cum scimus 22. in fin. C. de agricol. & censit lib. XI. l. vlt. C. de impub. & alijs substit. Tiraquel. de iure primog. quest. 40. num. 31. & seq. Tum postremo, quia parens propter summum erga liberos amorem non dubitabit pro ipsis proprium etiam profundere sanguinem, And. Tiraquel. in præfat. ad l. si vnquam C. de reuocand. donat. num. 7. & seqq. Atq; hanc sententiam probant quoq; Sonsbeck. dict. part. XI. num. 35. Baro à Tautenberg. ad d. t. 28. §. vlt. lib. 2. F. & Zas. d. part. 7. n. 27. sed obstat. text. in d. t. 28. §. vlt. lib. 2. F.

XXIV.

Neq; etiam, vt opinamur, contra suum fratrem, (a) licet Sonsbeck. (b) & Baro à Tautenberg (c) dissentiant.

a) Nam insidias struere vitæ fratris non minor est impietas, quàm necare patrem, aut filium, l. 1. ff. de leg. Pomp. de parricid. Et humanitatis ac religionis ratio non admittit, vt frater fratris vitæ insidias ponat, arg. l. Humanitatis 23. C. de excusat. tutor. Accedit huc, quòd fratres ex eodem parentum sanguine sint orti; quodq; Charitas fraterna iuris est naturalis, quod nullo iure civili dirimi potest, l. iura sanguinis 8. ff. de reg. iur. & §. vlt. Inst. de legit. agnat. tutel. quòd deniq; nulla extranea amicitia potest esse tam felix, quin fraternitatem imitetur, Quintil. declam. 321. Quòd perimet illud Salustij: Quis amicior, quàm frater fratri. (b) dict. part. XI. n. 40. (c) ad d. t. 28. §. vlt. lib. 2. F. per illum text.

Nunquid

XXV.

Nunquid autem Vasallus suis quoque sumptibus extra patriam siue territorium domini, bellicam ei præstare operam tenetur? Dd. quidem id cõmuniter negant, (a) nobis autem affirmata sententia potior est, si reditus feudi sumptibus illis par fuerit. (b)

a) Bernhard. Vurmbjer. lib. Pract. obser. t. 50. de feud. obser. 31. Ioan. Borcholt in comment. in usus. feud. cap. 1. num. 27. Hen. à Rosenthal cap. 8. conclus. 31. (b) per generalem text. in t. 23. in fin. & t. 54. de allodijs, in fin. lib. 2. Feud. Et quia votum cuiusq; prudentis Ducis est, ne sua in ditione, sed in hostis territorio bellum gerat, certè in ipsa feudi concessione, & inuestitura id tacitè actum intelligitur, ut suo quoq; sumptu Vasallus extra domini territorium ei militer. Ad hac, quia Vasallus non quotannis cum domino in militiam abire necesse habet, sed multis saepe annis domini in quiete delicescit, haud iniquum fuerit pensari cum hoc commodo, incommodum illud, arg. l. Ex conducto 15. §. Papinianus, ff. locati. l. licet. 8. & l. exceptio 18. C. de locato, & c. propter, extr. d. t. Accedit in confirmationem nostræ assertionis votum Ferd. Vasquij lib. 1. controuers. illustr. cap. 6. num. 4. Sed obstare videtur text. 1. Corinth. 9. c. & in can. ius militare, distinct. 1. & in can. Quid culpatur, vers. Et Christus, 23. quest. 1. Tum etiam text. in t. 107. in extraord. capit.

XXVI.

Vocatur & illud in quæstionem, teneaturne dominus resarcire Vasallo damnum, quod in bello contraxit? Ut si equos suos, & arma amiserit. Negata sententia veritati prior est.

Per l. 2. §. si conseruatis. ff. de lege Rhod. de iact. & l. contractus 23. in fine. ff. de reg. iur. Atq; ita sentiunt Innocent. ad c. Sicut, extr. de iure iur. Ferrar. in practica aurea, in forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi, in verb. Contra debitum fidelitatis iuramentum, num. 9. Barthol. Camerac. in repetit. l. Imperialem, t. 55. de prohib. feudi alienat. per Frider. pag. 87. & Ioan. Borcholt, cap. 1. n. 27.

XXVII.

Atq; hæc de opera militari. Aliud ministerium in inuestitura definitum, vel specialiter est expressum, vel indeterminatè promissum. (a) Et feudum, ex quo speciale aliquod seruitium præstatur, conditionatum appellant feudum, Germanicè Ein Seplehen. (b)

a) tit. 2. §. praterea, & t. 23. in fin. lib. 2. Feud. (b) Zas. in epit. feud. part. vlt.

yy

speciali-

Specialiter expressum seruitium multiplex est, atq; aliud in alio Vasallo; veluti, vt diebus festis vxorem domini in templam euntem honoris causa comiretur, (a) vt hostilitatis tempore portas claudat, & aperiat, (b) vt tempore nundinarum Francofurtensium mercatores aliosq; per prouinciam domini deducat; (c) Vt certis diebus domino in eius mensa ministret. (d) Vt tempore belli vnum, duosue equos domino suppeditet. (e) &c.

a) d. t. 2. §. præterea, lib. 2. F. (b) de hoc seruitio Zas. in epit. feud. part. vlt. (c) Est hoc seruitium in prouincijs Germania vsitatissimum, (d) Laudens. ad d. t. 23. n. 12. lib. 2. F. (e) Iacobin. de Sanct. Georg. de feud. in verb. Et promiserunt, num. 28.

Honestum tamen & possibile, vt sit seruitium, iura desiderant, non turpe, aut impossibile, (a) vnde si conuenerit in inuestitura, vt Vasallus dominum latrocinia exercentem iuuet, vel ei prædam agitantem, aut in lupanari turpiter viuenti ministret, non obligatur ad tale seruitium. (b)

a) per §. si impossibile, & §. quod turpi, Instit. de inutilib. stipulat. l. Generaliter 26. ff. de verb. oblig. l. nec prætermittendum 57. ff. pro socio, l. si remunerandi 6. §. Rei turpis, ff. mandati. §. Rei turpis, Instit. d. t. l. Impossibilium 185. ff. de reg. iur. c. Nemo potest, t. eod. in 6. (b) Ludolph. Schrad. de feud. part. 2. c. 2. n. 13. & 15. Ioan. Borcholt. de feud. c. 1. n. 23.

Sed pulchram habet quæstionem, cum promissio turpis aut impossibile seruitij nullam producat obligationem, an & ipsa feudum constitutio nulla sit? Et eam utilem esse ac validam pronunciamus, (a) Maximè verò si feudum iam sit traditum. (b)

a) Tum quia feudum constitutio est principale, & licitum negocium, promissio autem illa est accessio quadam, sed id quod principaliter agitur, spectari maximè debet, non quòd accessorie tractatur l. si procuratorem 8. in prin. ff. mandati, l. 1. ff. de autor. tutor. Tum quia utile per inutile non vitiatur, c. utile non debet, vbi Dyn. t. de reg. iur. in 6. l. vt mihi 21. & §. 1. ff. de don. l. sancimus 34. in pr. & l. seq. §. si autem, C. d. t. Nouel. 162. c. 1. §. Et illud etiam, l. siue generalis, 61. in pr. ff. de iure dot. De hac quæstione vide Schrad. part. 2. c. 2. n. 14. & seqq. sed obstare videtur l. pen. ff. de condict. ob turp. caus. l. 1. C. d. t. l. Titia. 134. in pr. ff. de verb. oblig. (b) per l. 3. l. 4. & l. pen. ff. de condict. ob turp. caus. & l. 2. C. d. t.

Huic

XXX.

Hinc ergò Vasallus nihilominus est obligatus ad ea omnia, quæ fidelitatis forma comprehendit. Quinimo seruitium illud turpe, aut impossibile commutandum est in honestum aliquod, vel possibile genus seruitij. (b)

a) *Iacob. de Ardiz. in epit. feud. c. 33.* (b) *Baro à Tautenberg ad t. 2. Quid sit inuestitura, §. vlt. n. 1. lib. 2. F.*

XXXI.

Est & illud hîc notandum, quòd Vasallus promisso certo quodam seruitio alia seruitia domino exhibere non tenetur, (a) scilicet præter ea seruitia, quæ fidelitatis forma comprehendit, quæ nihilominus sunt præstanda. (b)

a) *arg. l. maritus. 21. in fin. C. de procurat. l. vlt. vers. Et siquidem in dotali C. de pactis conuentiam super dote, & c. & l. cum de lanionis 18. §. pen. ff. de instruct. vel instr. l. Et facit huc, inclusio vnius, est exclusio alterius l. cum prætor 12. in pr. ff. de iudic. Menoch. consil. 216. n. 22. lib. 3. & consil. 158. num. 29. vol. 2. Accedit in confirmationem huius pronunciati autoritas Dd. quos referunt, & sequuntur Borcholt de feud. c. 1. n. 28. & Schrad. d. part. 2. c. 4. n. 14. & part. 6. c. 6. num. 4.* (b) *arg. l. quotiens 41. ff. de oblig. & act. l. verba testamenti 5. ff. de aliment. & cibar. legat. l. quæsitum 12. §. pen. ff. de instruct. vel instrum. legat. l. si verò 8. ff. de constit. pec. Iacob. de Ardiz. in epit. feud. c. 33. in fin. Schrader. d. part. 2. cap. 4. num. 15.*

XXXII.

Quod si nominatim promiserit Vasallus seruitium, quod ex natura feudi est præstandum, cætera nihilominus domino seruitia debet, quæ fidelitatis forma exigit.

Cum enim ea seruitia de feudi vel substantia sint, vel inseparabili eius natura, remitti non possunt *arg. l. Iulianus 9. §. sed si quis rem, in fin. ff. ad exhib. & l. cum precario 12. in prin. ff. de precat. Dissentire videtur Schrad. dict. part. 2. cap. 4. num. 15. & in contrarium facit, quod expressum facit cessare tacitum, l. cum ex filio 39. §. Filio, vbi Bart. & alij ff. de vulg. & pupil. substit. quodq; expressio superuacua esse non debeat, arg. l. si quando 112. in prin. ff. de legat. 1.*

XXXIII.

Sed quæritur conditionatum huiusmodi feudum, proprium sit, vel improprium? Improprium esse arbitramur.

yy 2

per

Per text. in t. 2. §. vlt. ibi, si aliquis tenor præter communem feudi rationem, lib. 2. Feud. gl. ad t. 51. §. vlt. lib. eod. feud. Zas. part. vlt. n. 13. Ioan. Ferrar. in vsibus feud. lib. 1. c. 6. Thomas de Marinis t. 18. de feud. hab. prop. feud. nat. dissentit Sonsbeck. part. 4. num. 40. per definitionem feudi propositam in t. 23. in fin. lib. 2. F. vbi proprium feudum definiri putat.

XXXIV.

Quòd si indeterminatim seruitium in inuestitura promissum est, quomodo interdum promitti solet, (a) tum Vasallus ad honesta quæcunq; seruitia obstrictus rectè dicitur, (b) modò tamen moderata dominus seruitia exigat. (c)

a) t. 23. in fin. lib. 2. F. (b) Verba enim generalia, cum omnia comprehendant l. si seruus. 27. §. & non negat. ff. Ad l. Aquil. l. à procuratore. 13. C. Mandat. generaliter intelligi debent. l. regula. 9. §. vlt. ff. de iur. & fact. ignorant. l. 1. §. cum vrbem. ff. de offic. perfect. vrb. etiamsi maior sit ratio in vno quàm in alio. Tiraq. n. 117. & seqq. in præfat. ad l. si vnquam. 8. C. de Reuocand. donat. & in tractat. de Retract. lignagier. gl. 14. n. 101. & seqq. (c) arg. l. si libertus. 30. ff. de oper. libert. Laudens. ad d. t. 23. n. 14. lib. 2. F. Iacob. de Ardizon. in d. sum. su. epitom. Feud. c. 67.

XXXV.

Sed anceps quæstio est, vtrum Vasallus dominum suum egenum alere teneatur nec nè? Affirmantium autem partes sequi nihil dubitamus, (a) vt teneatur Vasallus duntaxat, pro quantitate Feudi, non vltra, domino suo præstare alimenta, (b) & quidem singulis annis partem duntaxat dimidiam reddituum feudi, si tantum alimenta domini desiderant. (c)

a) Libertus enim patrono suo alimenta præstare cogitur l. si quis à liberis. §. solent iudices. & §§. seqq. ff. de agnosc. & alend. liber. qui nisi ei præstiterit, in seruitutem reuocatur l. alimenta. 6. §. 1. vbi Br. & alij. d. t. Liberto autem Vasallus, & patrono dominus Feudi equiparatur, Deinde probatur idem etiam hoc ipso, quòd donatarius inopem donatorem alere tenetur, gl. ad l. vlt. in verb. voluerit, quam ibi Dd. communiter sequuntur. C. de Reuocand. donat. Accedit huc quòd Vasallus dominum suum incolumem seruare tenetur t. 6. lib. 2. F. quodq; in necessitate, qualis est egestas & fames, que inter necessitates enumeratur l. 1. C. de oper. libert. & c. 3. extr. de Furt. Et inter necessitates primùm sibi locum vendicat, vt patet ex l. 2. C. de parent. qui fil. suos dist. & l. sancimus. 21. vers. excepta videlicet. C. De SS. Ec. les. & latè ostendit Tiraq. in tractat. de pen. temp. caus. 33. domino suo

suo subuenire Vasallus cogitur t. 26. §. licet Vasallus lib. 2. F. Ad hac Iuris autoritas arguit, equum esse praestari alimenta, qui dominus bonorum aliquo casu futurus est l. 1. §. totiens autem, vers. equius enim est ff. de vent. in poss. mitt. Cum ergo dominus Feudi, & durante Feudo, proprietatis sit dominus, & certis casibus, etiam Iuris utendi fruendi rebus Feudalibus, sit futurus dominus, veluti cum nullis relictis Feudi successoribus decedit Vasallus, vel ob Vasalli culpam in dominum commissam, Feudum reuertitur ad dominum, certè equum est, ut ipsi egenti, Vasallus ex Feudo alimenta praestet. Insuper Vasallus ex Feudi redditibus domino seruire tenetur, per text. in t. 54. in fin. de Allod. in fin. ib. aut pro quantitate Feudi stipendia militia persoluen- do & tit. 55. §. firmiter etiam ib. vel dimidium redditus feudi. lib. 2. F. Ludouic. Schrad. p. 9. c. 8. n. 12. & 13. Nicol. Euerhard. in Topic. legal. in loc. à liberto ad Vasallum n. 14. (b) arg. d. t. 54. ib. aut pro quantitate Feudi lib. 2. F. (c) per text. in d. t. 55. §. firmiter. ib. vel dimidium redditus feudi vnus anni. lib. eod. F.

XXXVI.

De hinc nobis dicendum de proprio feudi commo- do, quod ad solum Vasallum pertinet. Id quod consistit, tum in rei Feudalis possessione, & accessione, veluti fructibus & incrementis, tum in quadam potestate tractandi Feudum.

XXXVII.

Possessio rei Feudalis ad Vasallum pertinet, (a) Idcirco is possessione Feudi amissa, eam à quouis possessore, in rem quidem actione, sed vtili non directa reuocare potest, etiam domino Feudi ignorante. (b)

a) Vti arguit text. express. in t. 7. in fin. ib. cogatur dominus inuestitum in vacuam possessionem mittere, t. 8. §. vlt. ib. quamuis enim possessio per beneficium ad eum pertineat, t. 26. §. si facta, ib. antequam possessionem transferat, it. ib. dominum possessionem Feudi tradere compellendum lib. 2. Feud. (b) text. in t. 8. §. 1. ib. vt tanquam dominus possit, à quolibet possidente sibi quasi vindicare. & t. 34. lib. 2. F.

XXXVIII.

Non solum autem actio Vasallo competit, sed eandem etiam, si ab aliquo conueniatur, exceptione submouere potest.

text. est. in d. t. 8. §. 1. ib. & si ab alio eius rei nomine conueniatur defensionem opponere, & d. t. 34. lib. eod. Feud. Cui enim datur actio, eidem

multò magis exceptio competit l. inuitus. 156. §. 1. ff. de R. I. & c. qui ad agendum. eod. t. in 6.

XXXIX.

Prædio feudali si seruitus aliqua debetur, eius nomine Vasallus Confessoriam actionem mouere potest.

d. t. 8. §. 1. vers. nam & seruitutem lib. 2. F.

XL.

Sed utrùm Vasallus suo proprio nomine, an verò nomine domini, atq; ita quasi procuratorio nomine, Confessoria actione experiri possit, non incommodè hîc quæri potest? Suo proprio nomine confessoriam actionem Vasallum mouere posse, verius esse existimamus.

Ictus enim d. t. 8. §. 1. vers. nam & seruitutem lib. 2. F. disertè scribit, quòd possit Vasallus seruitutem prædio feudali debitam petere: Quòd autem quis potest, id regulariter suo proprio nomine posse censerì debet, per l. quòd stipulatus. 10. ib. & tantumq; ei solui potest. & l. si ita stipulatus. 59. ib. potest adhuc abiecto soluere. ff. de solut. iunct. §. planè. ib. solui tamen Seio etiam inuito eo rectè possit. Inst. de inutilib. stipulat. item. per l. 2. §. non utiq; ib. eligere posse ff. de eo quod cert. loc. iunct. l. Stichum. 55. §. 1. ff. de solut. Hanc propositionem confirmat etiam hæc ratio, quòd Vasallus contra tertium aliquem possit, ipsam causam quasi propriam in iudicio suscipere & mouere, text. expressus in t. 43. ib. vel aliud aliquod ius sibi vindicante causa per Vasallum quasi propria ad finem perducatur lib. 2. F.

XLI.

Vasallo quoq; interdicta competunt, (a) non adipiscendæ possessionis duntaxat, (b) sed retinendæ etiam (c) & recuperandæ, (d) quòd tamen interdictum aduersus dominum suum intentare nequit (e) in locum verò huius interdicti, conceditur ei actio in factum subsidiaria. (f)

a) Vasallus enim prædium feudale possidet, vt suprâ thes. 38. indicatum. Interdicta verò omnia sunt aut de possessione aut quasi possessione. §. 1. Inst. de interdict. l. 1. l. 2. ff. d. t. Duar. in comment. in consuet. F. c. 19. n. 6. & Eguin. Baro in methodo sua ad Ortens. de benef. lib. 4. c. 7. (b) t. 36. §. inter filiam. s. 41. & t. 51. §. si contentio fuerit lib. 2. F. Menoch. de adipisc. poss. Remed. 4. n. 375. Bursat. cons. 89. n. 30. & seqq. (c) Menoch. de retinend. poss. remed. 1. n. 81. 82. & 83. vbi quoq; aliorum pro hac sententia autoritatem adducit. (d) Fru-

(d) Fructuario enim, cui similis est Vasallus d. t. 23. vers. vsusfructus verò lib. 2. F. interdictum recuperanda possessionis, vnde vi conceditur l. 3. S. in id quod peruenit & S. seqq. ff. vnd. vi. l. naturaliter. 12. in pr. ff. de acquir. vel amit. poss. arg. etiam text. in t. 22. vers. Curia autem ib. vt. vel possessionem restituat. lib. 2. F. Innocent. ad c. ceterum in pr. vers. sed quid si dominus extr. de Iudic. Equinar. Baro in d. methodo ad Ortenfium de Benefic. lib. 4. c. 7. vers. Interdicto vnde vi. (e) Nam nec liberti aduersus patronum suum hæc actio conceditur l. 1. S. interdictum hoc, ff. de vi & vi & armat. & quia reus ex hoc interdicto condemnatus re ipsa etiam, & opinione hominum infamiae notam effugere nequit, vt patet ex d. l. 1. S. interdictum hoc, ff. d. t. famosam autem actionem contra Feudi dominum Vasallus mouere prohibetur, t. 33. S. similiter Vasallus, & t. 24. S. item si delator. lib. 2. F. Zas. in epitom. Iur. F. p. 11. n. 23. & seq. item. Molin. ad consuet. Pariens. t. 1. S. 1. gl. 4. n. 35. (f) d. l. 1. S. interdictum hoc vers. meliusq. erit. ff. de vi & vi armat. & d. t. 22. vers. curia autem lib. 2. F.

XLII.

Sequitur de accessione rei Feudalis, vt sunt fructus, & incrementa rei Feudalis.

XLIII.

Fructus rei feudalis ad Vasallum, (a) non solum naturales, & industriales, (b) sed & ciuiles pertinent. (c)

a) t. 23. in fin. vers. vsusfructus verò. t. 28. S. hic consequens. t. 45. in pr. ib. sed ex fructibus si quos percepit. & t. 55. S. firmiter etiam. ib. vel dimidium redditus. lib. 2. F. vt ergo dominus proprietatis est dominus. t. 8. S. fin. & d. t. 23. in fin. ib. vt proprietatis quidem. lib. eod. F. Sic Vasallus est dominus vsusfructus, quippe cum & fructuarius sit dominus iuris vtendi fruendi re fructuaria l. in venditione. 8. in pr. ff. de reb. aut h. iud. possid. (b) d. t. 28. S. his consequenter. ib. fructus ex feudo prouenientes lib. 2. F. (c) Generaliter enim fructus rei feudalis ad Vasallum pertinere dicuntur, d. t. 23. in fin. vers. vsusfr. verò & d. t. 45. in pr. lib. 2. F. & appellatione fructus omnis utilitas interesse, & commoditas comprehenditur, l. loci corpus. 4. S. in confessoria, & ib. Bl. & alij. ff. si seruit. vendicet. Schrad. d. tract. p. 2. part. 9. principalis sect. 3. n. 59. tum qui vsusfructum alicuius rei habet, vt Vasallus, omnem commoditatem seu utilitatem ipsius rei percipit. l. vsusfructu legat. 7. in pr. l. item si fundi. 9. in pr. l. 3. S. 1. ff. de vsuf. etiam pensiones rei fructuariae l. defuncta. 58. in pr. ff. d. t. S. 1. vers. cum his. Inst. de vs. & habitat. tum quod ciuiles fructus separari à fructibus non debent l. vsura. 34. ff. de vsur.

tuna

tum etiam quod rei feudalis redditus ad Vasallum pertinent, d. t. 55. vers. firmiter etiam ib. vel dimidium redditus feudi. lib. 2. F. Reditus autem appellatione etiam ciuiles continentur fructus, per text. in l. magis puto. 5. §. non passim. ff. de reb. eor. qui sub tut. vel Cur. Chassin. ad consuet. Burgund. Rub. 4. §. 17. pag. 731. n. 19. & seqq.

XLIV.

Incrementa rei Feudalis similiter ad Vasallum pertinent, modò tamen vniuersum prædium in Feudum sit datum, nec vllam partem in eo dominus sibi reseruauit.

t. 4. §. si quis de manso. vers. sed si dominus, & §. vlt. lib. 1. F. text. in l. item si fundi. 9. §. huic vicinus. ff. de vsufr. Adiuñtiones quoq; quas fundo legato testator applicauit, legatario cedunt l. Seia. 20. ff. de inst. vel instrum. legat. §. adiuñtiones t. 6. de legat. lib. 3. recept. sentent. Paul. Additamentum etiam dotis est eiusdem conditionis cum ipsa dote prius data l. inter socerum. 26. §. cum inter. vers. nec se parabitur ff. de pact. dot. lib. 1. etiam. 8. vers. cui conseq. C. de iur. dot. Quodq; portio quæ accreuit hereditati, æquè subiacet restitutioni, atq; ipsa hereditas principalis. l. Papinianus. 43. ff. Ad SC. Trebell. Præterea accessorium sequitur naturam sui principalis, c. accessorium. ub. Dyn. de R. I. in 6. Insuper augmentato regno illa etiam pars, quæ per augmentum accessit, regi debet constitutionibus regni. Br. ad l. si conuenerit. 18. §. si nuda. ff. de pignorat. act. Paul. pie. ad d. t. 4. §. si quis de manso num. 4. & 9. lib. 1. Feud. Schrader. p. 5. cap. 6. num. 26. vers. sin autem dominus.

XLV.

Sed incrementum rei feudalis, non pertinet ad limitatum prædium. (a)

a) In prædijs enim limitatis ius alluionis, & alterius incrementi locum non habet l. in agris. 16. in pr. ff. de acquir. ver. dom. l. 1. §. si insula ff. de Flumin. Andr. de isern. Bl. Aluarot. & Præpos. ad d. tit. 4. §. si quis de manso lib. 1. F. Schrad. d. p. 5. c. 6. n. 26. vers. sin aut aliquod.

XLVI.

Et si verò naturale incrementum, vt quod per alluionem feudali prædio accessit, Iure Feudali, ad Vasallum pertineat, (a) si quid tamen, feudali prædio additum sit, à Vasallo, idq; tale sit, quod per se subsistat, vt prædium, feudo illud non accrescit, sed proprietatis etiam Iure ad Vasallum spectat. (b) Quòd si verò ita cohæreat feudali prædio, vt per se non subsistat, veluti ædificium prædio feudali imposi-

impositum à Vasallo, Iure ipsius Feudi ad Vasallum pertinet, (c) sicut etiam seruitus, quam Vasallus prædio Feudali acquisiuit. (d)

a) d. t. 4. §. si quis de manso, ib. Iure fidelis obtinebit lib. 1. F. (b) t. 8. §. è contrario autem lib. 2. F. (c) t. 28. §. si Vasallus in Feudo. lib. 2. Feud. (d) d. t. 8. §. è contrario. vers. si verò per se. & d. t. 28. §. si Vasallus in Feudo. lib. 2. F.

XLVII.

Cæterum eleganter quæri nunc potest; An nomine incrementi, quod feudali prædio accessit, noua indigeat inuestitura Vasallus nec nò? Deinde utrùm Vasallus ratione illius incrementi, maiora domino seruitia debeat? Et prioris (a) & posterioris (b) quæstionis negantem decisionem veriore esse adstruimus.

a) Id enim quo per alluionem creuit fundus, ius & conditionem principalis fundi sequitur l. si ego. 11. §. quod tamen. ff. De public. in rem. act. l. & puto. 16. §. id quod amnis ff. Famil. Ercis. l. si fundus. 16. in prin. ff. de pignorib. & hypothet. & l. item si fundo. 9. §. huic vicinus. ff. de vsufr. Aluarot. præposit. & Matth. de Afflict. ad d. t. 4. §. si quis de manso. lib. 1. F. Id Aluarot. & præpos. ad t. 3. §. sed etiam reus. lib. 2. F. Schrad. p. 5. c. 6. n. 29. (b) per text. in l. vlt. C. de Alluionib. Fac. huc quòd rei commodum ad eum pertinet, ad quem spectat onus & incommodum l. secundum naturam. 10. ff. de R. I. l. agri vsufructu. 18. ff. de vsufr.

XLVIII.

De hinc nobis edisserendum de potestate tractandi Feudum, Vasallo Iure data, vel denegata. Data est autem Vasallo potestas ita tractandi suum Feudum, vt meliorem eius conditionem faciat, non deteriore, proindeque etiam prædio feudali seruitutem adquirere potest.

text. est in t. 8. §. è contrario vers. si verò & t. 28. §. si Vasallus lib. 2. F.

XLIX.

Integrum quoque est Vasallo ædificium prædio feudali imponere, multò magis inchoatum ab antecessore perficere, seu consummare, (a) ædes etiam feudales potest reficere, item agrum feudalem pro suo arbitrio colere, puta arare, & vites subserere, vt & lapidicinas & fodinas omnis generis, quæ sunt in feudali fundo, ad suum emolumentum exercere, non tantùm veteres, sed & nouas. (b)

a) d. t. 28. §. si Vasallus. lib. 2. F. (b) nam hæc potestas etiam fructuario

zz

data

data est l. usufructu. 7. §. fin. l. si is cuius. 13. §. de præteritis. in fin. & §. inde est. l. item si. 9. §. sed si lapidicinas. ff. de vsuf.

L.

Similiter data est facultas Vasallo refutandi Feudum, (a) ipsū quoq; domino, modò agnatos non habeat. (b)

a) Refutare feudum est alijs cedere, siue renunciare feudum. Hotom. in libello de verb. feud. in lit. R. & in disput. de feud. c. 38. (b) t. 9. §. 1. ib. vel feudum in manu domini refutabat, & t. 14. ib. feudum suum in manu domini ad hoc refutavit lib. 2. F. Tiraq. in tract. cessante causa cessat effectus limitat. 16. n. 3. & Myns. cent. 6. obseru. 23 & 65. Fructuarius quoq; domino proprietatis vsu fructum suum cedere potest l. si vsufr. 66 ff. de iur. dor. & §. item finit. Inst. de vsuf. Emphyteuta etiam ius suū Emphyteuticum domino proprietatis iure cedere & legare potest l. si domus. 71. §. pen. & vlt. ff. de leg. 1.

L I.

Potest quoq; Vasallus refutare suum feudum, si paternum fuerit, proximis agnatis etiam inuito domino. (a) Quod si non proximo, sed remotiori ignato feudum suum refutauerit, absque consensu propinquioris, datur facultas proximiori agnato, etiam viuo Vasallo alienatore, reuocandi feudum, sed intra annum à tempore scientiæ numerandum, (b) modo tamen sit talis refutatio, quæ precio accepto facta dicitur, refuso scilicet æquali pretio, (c) non etiam ea, quæ gratis est facta. (d)

a) t. 38. & t. 49. lib. 2. F. (b) t. 26. §. Titius filius masculos. lib. 2. F. qui agnatus etiam domino præfertur. t. 9. §. pen. vers. in prohibendo aut em. ib. vel redimendo potior erat, quam dominus. lib. 2. F. (c) t. 3. §. sed etiam & t. 26. §. Titius. lib. 2. F. (d) vti arguit text. in d. t. 26. §. Titius lib. 2. F. & maximè in t. 8. §. hoc quoq; obseruatur. ib. si moriatur sine herede masculino lib. 1. F. & in t. 39. in pr. ib. quandoq; sit reuersurum lib. 2. F.

L II.

Neq; proximus agnatus, feudum si gratis fuit refutatum, ius habet retrahendi feudum refutatum viuo refutatoris filio.

d. t. 8. §. hoc quoq; obseruatur ib. si moriatur sine herede masculino. lib. 1. F. & d. t. 26. §. Titius. vers. Quod si Titius filios proprios. lib. 2. F.

L III.

Et licet vni atque alteri ex plurimis proximis agnatis, Vasallus feudum suum refutarit, attamen cæteris eiusdem gradus agnatis, ius reuocandi Feudum illud refutatum pro rata competit. Cum enim ad
proximos

proximos feudi successores, feudum æqualiter pertineat, (a) nullo eorum invito, ius adquisitū Vasallus refutatione sua auferre potest. (b)

a) *t. 1. §. & quia vidimus. ib. ad omnes æqualiter veniat, d. t. 8. in pr. ib. æqualit. lib. 1. F. & t. 11. §. his deficientib. ib. vocantur primò fratres, cum fratrum premortuorum filijs, & t. 50. in pr. vers. ex latere omnes, & vers. seq. lib. 2. F. (b) l. id quòd nostrum. 11. ff. de R. I. l. cum dos. 7. ff. de pact. dot. & l. fin. C. de pact. text. in t. 39. in pr. lib. 2. F. Hartm. Pistor. lib. 2. quæst. iur. q. 6. n. 30. & seqq.*

LIV.

Neq; refert, agnati sint proximiores tempore refutationis, vel pòst: veluti si refutatione facta, remotiores in proximorum defunctorum locum successerint. Neq; illud refert, quòd refutationis tempore, agnati proximiores, nondum vel nati, vel concepti fuerint.

Hartman. Pistor. d. quæst. n. 36. & seq. n. 37. & seqq.

LV.

Quando autem Vasallus feudum suum proximo agnato refuravit, licet à seruitijs præstandis liber sit, dominum tamen suum offendere non potest.

d. t. 38. in fin. lib. 2. F.

LVI.

Porro Vasallo quoq; potestas data est, etiam absq; domini consensu, Feudum suum, vel eius partem, alij vicissim in Feudum concedendi. (a) Si sincerè, & absq; fraude (b) eiusdem conditionis personæ, (c) dederit: & eadem lege, siue eodè pacto alium inuestiuerit. (d)

a) *d. t. 3. §. sed etiam res. vers. per Feudum tamen. & t. 9. in pr. vers. si verò vel totum. d. t. 26. §. beneficium. & t. 34. §. similiter lib. 2. F. (b) d. t. 9. in pr. vers. si verò. & d. t. 26. §. beneficium. lib. 2. F. (c) veluti si Vasallus miles sit, & feudum suum similiter militi dederit, d. t. 26. §. beneficium ib. dum tamen militi detur. & d. t. 34. §. similiter. ib. in feudum tamen rectè dabit, si secunda persona sit talis, quæ feudo seruire possit, vt si dans miles sit, & ille qui accepit Feudum, inueniatur miles. lib. 2. F. Mynsing. cent. 1. obseruat. 62. (d) d. t. 34. §. profectò ille, lib. eod. F.*

LVII.

Sed vtrùm Vasallus Feudum duntaxat Laicum, non etiam Ecclesiasticum alij concedere in feudum possit, in dubium vocatur? Subinfeudationem etiam in Feudo Ecclesiastico locum habere, sine hæsitacione pronunciamus.

Generaliter enim, & sine vlla distinctione, de omni feudo textus loquuntur,

z z z

velut.

velut. t. 3. §. sed etiam res. t. 9. in pr. vers. si verò. t. 26. §. Beneficium. t. 34. §. similiter. lib. 2. F. tum quòd per subinfeudationem Feudi Ecclesiastici, conditio Ecclesiæ deterior non efficitur si quidem Vasallus absq³ fraude, & eiusdem conditionis personæ, & sub eiusdem pactis, alium de suo feudo subinuestire iubeatur vt thes. praced. in fund. sub. lit. c. & D. liquet, tum etiam, quod neq³ domino, neq³ successoribus vllum hîc præiudicium creatur, quippe cum mortuo Vasallo, qui sub infeudauit, extinguatur ius sub infeudati t. 5. §. rursus lib. 1. F. & t. 9. in pr. vers. si autem dissentiente. ib. si tamen sinè herede masculino descendente decedebat t. 13. §. & si clientulus lib. 2. F. Bartol. Camer. in repet. t. 55. lib. eod. F. Extincto enim iure autoris extinguatur & ius posterioris l. peto. 69. §. prædium ff. de leg. 2. & l. fundum. 7. ff. de Act. empr. tñ deniq³ quòd iure Canonico in Feudo Ecclesiastico, subinfeudatio prohibita non est, vt proindè ius commune Feudorum hîc merito sequi debeamus per eam qua tradit post alios Curt. Iun. in tract. Feud. p. 1. c. 2. n. 1. pag. 13.

LVIII.

Potest autem non Vasallus solùm, sed & sub Vasallus, Feudum suum alij in feudum concedere.

t. 10. & t. 34. §. similiter. lib. 2. F. t. 1. §. notandum est autem, & t. 7. lib. 1. F. Iacob. de Ardizon. in vsib. feud. p. c. 15. circ. fin. Item Schrad. p. 8. c. 2. n. 13. & Rosenth. in synops. iur. feud. c. 9. concl. 56.

XLIX.

Vtrùm Vasallus verò aut sub Vasallus, Ecclesiæ, aut ciuitati per inuestituram feudum suum concedere possit, absque domini consensu, elegans est quæstio? Denegatam ei hanc esse facultatem concludimus.

text. in t. 13. §. indè potest præsumi lib. 1. F. Schrad. d. p. 8. c. 2. n. 16.

LX.

Quæritur & illud, An Feudum suum Vasallus, quòd in curte domini habet, vel extrà curtem, ibi tamen vbi dominus districtum, id est Iurisdictionem habet, vel alium honorem, alij in feudum absque domini consensu, largiri possit? Adfirmatiuam sententiam amplectimur.

Subinfeudatio enim Iure feudorum, simpliciter permessa est Vasallo, neq³ distinguitur vsquam hac in parte, inter Feudum quòd Vasallus habet in curte, vel extra curtem domini. Quod autem simpliciter dicitur, distinctionem non admittit l. 3. in fin. ff. de off. Præsid. l. 1. §. quod autem. vers. & est rela-

tum ff. de Aleat. Frid. Schenck. Baro ad t. 4. §. si quis de manso. lib. 1. F.
sed obstar. videtur text. in t. 5. §. pen. & ult. lib. 1. F.

LXI.

Proximum nunc erit, ut quæ potestas tractandi Feudum de-
gata sit Vasallo dispiciamus. Et primò perpetuam seruitutem feuda-
li prædio, absque domini, & successorum Feudalium consensu, impo-
nere Vasallus non potest, ut scilicet ea in posterum quoque tam ipsi do-
mino Feudi, tum etiam legitimis successoribus, puta agnatis noceat.
text. est. in t. 8. §. rei autem & §. è contrario, vers. meliorem. lib. 2. F.

LXII.

Sed opportunè hîc quæri potest, An Vasallus ex eo priuandus
sit feudo, quòd absque eorum, quorum interest, permisso, prædio feu-
dali seruitutem imposuit? Id quod negandum censemus.
per text. in d. t. 8. §. rei autem vers. Quid ergò. lib. 2. F.

LXIII.

Nec Vasallus absque Domini, & agnatorum permisso, prædio
feudali vsumfructum, vel vsum imponere potest.

Impositione enim vsumfructus vel vsum, causa & conditio, prædij feudalis
deterior efficitur, quippe cum inutilis dicatur fundi proprietates, ex quo alij
vsumfructus, vel vsum debetur l. 3. §. nè tamen ff. de vsuf. & §. ne tamen in
vniuersum. Inst. d. t. cum tamen Vasallus conditionem feudi deteriore, red-
dere non possit, per text. in d. tit. 8. §. è contrario, vers. meliorem lib. 2. F.
exemplo scilicet vsumfructuarij l. si cuius. 13. §. fructuarius ff. de vsufr.

LXIV.

Quòd si autem absque domini permisso Vasallus constituerit ali-
cui vsumfructum, vel vsum in prædio feudali, priuatur ex ea culpa
feudo illius prædij.

Tum quòd & vsumfructuarius, vsumfructum, cuius instar feudum obtinet,
t. 23. §. ult. vers. vsumfructus. lib. 2. F. amittit, si eum alij quàm proprietatis
Domino cedat. l. si vsumfructus. 66. ff. de lur. dot. & §. item finitur. Inst. de
vsufr. tum etiam, quòd vsumfructus vel vsum impositio est alienatio rei in d. l.
ult. C. de reb. alien. non alienand. & quidem eiusmodi in alienatio, qua Feudi
possessio naturalis ad vsumfructuarium, vel vsuarium transfertur per l. natu-
raliter. 12. in pr. & l. possessio quoque. 49. in pr. ff. de adquir. vel amit. poss.
& l. 1. §. quòd ait prætor. ff. Quod legat. & quia domini utilitas minuitur,
si quidem Vasallus amisso prædij feudalis vsumfructu, vel vsu, seruitia commodè
prestare non possit, ut qui ex Feudi redditibus præstanda sunt. t. 54. in fin. &

t. 55. §. firmiter etiam statuimus lib. 2. F. Alienatio autem Feudi, qua eius possessio ad alium transfertur, & qua utilitas domini minuitur, eiusmodi est culpa, ob quam Vasallus Feudo priuatur, t. 52. in pr. vers. hortatu itaq, & d. t. 55. in pr. vers. habito ergò consilio lib. 2. F. Curt. Iun. in tract. Feud. p. 4. n. 106. Sonsbeck. in comment. Feud. p. 12. n. 103. Rosenth. c. 9. conclus. 12. & Vult. lib. 1. de Feud. c. 10. n. 40.

LXV.

Absque priuationis quoque periculo citra domini consensum, Vasallus ipsum Feudum alienare nequit, (a) puta vendere (b) permutare (c) alicui donare (d) dare in Emphyteusin (e) oppignorare. (f)

a) d. t. 52. in pr. vers. per multas. & d. t. 55. in pr. vers. 1. lib. 2. F. usufructuarius etiam, cui Vasallus similis est, extraneo usufructum suum vendere non potest, d. §. item finitur. Inst. de vsuf. & d. l. si vsufr. 66. ff. de Iur. dot. (b) d. t. 55. in pr. vers. habito ergò lib. 2. F. Mynsing. cent. 6. obseru. 30. (c) permutatio enim est quedam alienatio, l. 1. §. in alienatione & §. seq. ff. Quando de pec. actio annal. sit. Nou. 7. c. 1. vers. alienationis autem. & c. nulli liceat §. alienationis extr. de reb. Eccles. alien. non alienand. & quidem huiusmodi alienatio est, qua res ipsa ad alium transfertur, l. 1. §. item emptio. ff. de Rer. permutat. Mynsing. d. obseru. 30. VVesenbec. de Feud. c. 11. num. 3. Borch. c. 8. n. 46. (d) t. 9. §. donare lib. 2. F. Vultei. post alios quos recenset, lib. 5. de Feud. c. 10. num. 45. (e) Si quid. datio in Emphyteusin etiam alienationis quedam species esse dicitur dd. ll. sup. sub. lit. C. citatis. & quidem ex eo alienationis genere, quo possessio ad Emphiteutam transit l. pen. §. 1. ff. Qui satisd. cog. & l. 1. §. fin. ff. si ager. vectig. l. 3. C. de fund. patrim. lib. 11. proindeq, in feudo eius datio prohibita, perd. t. 55. in pr. vers. callidis ib. & in alios transferunt, lib. 2. F. Mynsing. d. obseru. 30. Borcholt d. c. 8. n. 87. Vult. d. c. 10. n. 47. (f) d. t. 55. in pr. vers. ib. pignori obligaueram. & vers. habito ergò ib. vel pignorare lib. 2. F. Est enim & pignoris datio alienatio l. vlt. ib. vel pignoris nexum. C. de reb. alien. non alienand. qua possessio ad alium puta creditorem transit, l. per seruum 57. in prin. ff. de adquir. rer. dom. l. 1. §. per seruum, & l. qui pignoris. 36. & l. seq. ff. de adquir. vel amit. possess. l. si rem. 9. §. proprie pignus, & l. cum & sortis 35. §. 1. & l. debitor. 40. ff. de Pignorat. act. licet quoad causam vsucapionis rem oppignoratam debitor possidere dicatur, d. l. 1. §. per seruum. ff. de adquir. vel amit. possess. & l. serui nomine. 16. ff. de vsurpat. & vsucap.

Sed

Sed utrūm Vasallus absque domini consensu, feudum suum ad tempus breue alicui in Emphyteusin dare possit, quaeritur?

Affirmatiuam decisionem eatenus veram esse dicimus, quatenus pensio, quae Vasallo quotannis praestari debeat, non sit exigua, sed tanta, ut respondeat quadam proportione sumptibus, quos Vasallus in praestationem seruitiorum expendere tenetur. In Emphyteusin enim datio illa tantum, quae sit in perpetuum, alienatio dicitur, non quae sit ad tempus breue d. Nou. 7. c. 1. §. alienationis autem. & d. c. nulli liceat, §. alienationis. exiv. de reb. alien. non alienand. & Clement. 1. d. 1. Haec conclusio etiam extendenda est ad locationem. t. 9. §. donare lib. 2. F. locatio enim ad tempus quoque alienatio non est l. non sola. 39. ff. local. & locator rei locata possessionem retinet, l. officium. 9. vers. denique ait. ff. de R. V. tam etiam, quod licet quis alienare, & oppignorare prohibitus sit, locare tamen potest l. pen. §. institutor. ff. de leg. 2. tum denique simpliciter absque vlla distinctione inter tempus breue, & longum locatio feudi conceditur Vasallo, in d. t. 9. §. donare lib. 2. F.

LXVII.

Utrūm hypothecae datio prohibita etiam sit Vasallo expeditum non est? pro affirmatā sententiā veriori militant sequentes rationes.

I. Constitutio Friderici in d. t. 55. in pr. lib. 2. F. prohibet enim in specie tantum oppignorationem, non etiam hypothecae dationem, quae propter cum proprie aliud sit pignus, aliud hypotheca l. plebs. 238. §. pignus ff. de V. S. d. l. si rem. 9. §. proprie. ff. de pignor. act. §. inter pignus, vers. sed in alijs differentia est, & vers. seq. Inst. de act. & constructio illa penalis sit, si quid. ex ea Vasallus priuetur feudo suo, ob eius oppignorationem in scio domino factam propterea restringenda est, per vulgata lura. 2. Ea tantum alienatione interdictum est Vasallo, quae possessio praedij feudalis, ad alium, in quem alienatio sit, transferretur. d. t. 52. in pr. vers. callidus in super ib. Feudum vendunt, & in alios transferunt, lib. 2. F. Hypothecae a datione feudi possessio non transfertur ad creditorem, sed penes debitorem Vasallū remanet, quippe cum hypotheca sit, quando res non traditur creditori, sed nuda conuentione ei obligatur, d. l. si rem. 9. §. proprie ff. de pignor. act. l. 4. in pr. ff. de pignor. & hypoth. & d. §. inter pignus autem, vers. nam pignoris. Inst. de act. 3. per hypothecae dationem non amittit Vasallus feudi redditus, retinet enim possessionem Feudi, proindeque possessionis commodum, quod est fructuum perceptio l. Fulcin. 7. §. vlt. ff. ex quib. caus. maior. l. Titia 84. ff. de solut. Hartm. Hartm. ab Eppingen lib. pract. obseru.

CLASSIS QUARTÆ

obferuat. t. 54. de Feud. obseruat. 20. Borch. c. 8. num. 60. Rosenthal. c. 9. conclus. 15.

LXVIII.

Porro alienatio quoq; Feudi per libellum Iure prohibita est. t. 5. §. aut si libellario. & t. 13. lib. 1. F. t. 9. §. donare ib. per libellum vt dicatur venditio, it. ib. alienatum. t. 39. in fin. pr. t. 44. & t. 55. in pr. v. 1. L. 2. F. Per libellum autem alicui feudū, vel res alia concedi dicitur, quando certo precio, scriptura interveniente, venditur hac lege, vt annua paucorum aliquot denariorum pensio inde prestetur, & stato condicto tempore, contractus ille renouetur rursus certo, vel arbitrario precio numerato. d. t. 9. §. donare. lib. 2. F. Nou. Leon. 13. Cuiac. ad t. 2. lib. 1. F. pag. 80. & seq. Borch. de Feud. c. 3. n. 45.

LXIX.

Neque etiam data est Vasallo potestas iudicandi Feudum suum & nè quidem pro anima (a) id est, testamento legandi pro anima? id est, sub conditione precum, quæ pro salute animæ fieri debent. (b)

a) d. t. 9. §. donare autem & d. t. 55. vers. habito ergo lib. 2. F. (b) vt rectè exponit Hotom. in lib. de verb. Feudal. in lit. 1. verb. iudicare.

LXX.

Est quoque denegata Vasallo facultas dandi Feudum suum pro filiabus in dotem.

d. t. 9. §. donare autem lib. 2. F. Est enim in dotem datio quedam alienatio, l. 4. ff. de l. Fab. de Plag. l. non solum. 22. §. si eum ff. de liberal. caus. & quidem eius modi alienatio, quæ rei possessio & dominium ad alium puta maritum transfertur. Inst. t. Quib. alien. lic. vel non. in pr. l. quamuis. 75. ff. de Iur. dot. l. pradium. 23. C. d. t. Dn. Præses in comment. ad L. contractus. 23. ff. de R. I. c. 4. n. 10.

LXXI.

Si quæ tamen fœmina, feudum aliquod habeat, poterit illud viro suo in dotem dare.

t. 13. & t. 17. in pr. lib. 2. F. Feudum enim habet instar vsusfructus, quem mulier marito suo in dotem dare potest l. fructus. 7. §. 2. & 3. ff. de Iur. dot. l. interest. 6. C. de vsuf. sicuti dotem constituere potest ex rebus fidei commissarijs, quas alij restituere grauata est l. mulier. 22. ff. Ad SC. Trebell. & Nou. 39.

LXXII.

Quòd si tamen pater aliundè non possit dotem pro filia constituere,

tuere, nec aliter ea nubere queat, quàm si dos ipsi constituatur, ex ipso Feudo, si fructuosum fuerit, rectè illi dos conueniens constituitur.

Feudorum enim Iure cautum est, licet mutus, vel alius imperfectus à Feudi successione arceatur, et amen ex magno, id est, fructuoso Feudo alimenta sunt prestanda, t. 6. §. mutus. lib. 1. F. Sed alimenta & dos equiparantur, gl. in l. ob as alienum. C. de pred. & alijs reb. min. imò ratio & fauor dotis maior est, quàm alimentorum, si quid. pater etiam locupleti filia constituere dotem teneatur, l. vlt. C. de dot. promiss. Deinde dominus suo Vasallo ea vicissim prestare tenetur, quæ ad eius honestatē pertinent, t. 6. vers. honestum iunct. vers. dominus quoq; in his omnibus lib. 2. F. Sed dotare filiam honestum est, l. cum plures. 12. §. cum tutor. ff. de Administ. & peric. tut. Deniq; generali Germaniæ consuetudine receptum est, vt liceat patri conuenientem, ex feudo suo dotem filia constituere, si aliundè ei dos constitui non potest, vt post alios scribit Hartm. Pistor. lib. 2. F. quest. 37.

LXXIII.

Neque licet Vasallo feudum fœminæ alicui donare propter nuptias.

Propter nuptias donatio, quæ etiam dotalitium appellatur c. plerumq; extr. de donat. int. vir. & vxor. c. ex parte extr. de For. competent. Hartm. Pistor. lib. 1. quest. iur. q. 4. in pr. & Wesenbec. in tract. de Feud. c. 11. n. 4. Germanicè Ein Leibgeding / Leibzucht / oder Gegenvermächung. Hartm. Pistor. d. q. 1. in pr. & Ioan. Schneid. ad t. Inst. de hereditat. quæ ab intest. defer. c. de successione inter vir. & vxor. n. 43. & seq. est ea donatio, quæ à parte mariti, id est, ab ipso marito, vel eius nomine ab alio. Nou. 119 in pr. l. si constante. 19. C. de donat. ant. nupt. vel ante vel post nuptias §. est & aliud genus. Inst. de donat. l. vlt. in pr. & §. sancimus C. de donat. ant. nupt. in vxorem propter dotis donationem confertur, d. l. vlt. §. sancimus C. d. t. Nou. 91. c. 2. Hanc donationem Vasallus absq; domini licentia, in vxorem conferre non potest. d. t. 9. §. donare. lib. 2. F. tum quia donatione propter nuptias, constitutione, pactis item, & collationis Iure per omnia similis est ipsi doti, l. ex morte. 9. iunct. Auth. equalitas C. de pact. conuen. l. vlt. §. sin autem iunct. Auth. sin autem. C. de donat. ant. nupt. l. vt liberis. 17. ib. tam dos quàm ante nuptias donatio conferatur, l. illam. 19. & l. vlt. §. ad hæc. C. de collat. sed dos in feudum constitui nequit à Vasallo: Quare nec donatio propter nuptias.

LXXIV.

Est & illud hîc notandum, quòd in prouincijs quibusdam veluti

aaa

Saxonia

Saxonia. inter nobiles vsu receptum est, quòd mortuo Vasallo, eius vxori donatio propter nuptias siue dotalitium, Ein Leibgeding/in feudo mariti, successores illius constituere tenentur, si ipsa vxor marito dotem attulerit, eaque in Feudum sit versa.

Hartm. Pist. d. l. 1. quest. 4.

LXXV.

Monendum & illud hoc loco videtur, quòd licet mulier, ratione dotis, & donationis propter nuptias tacitam à lege hypothecam in bonis mariti habeat (a) in Feudo tamen mariti, eam mulieri non competere.

a) *l. vinc. §. 1. C. de Rei vxor. act. l. vbi adhuc. 29. G. de Iur. dot. (b) vt pulchrè tradidit, Mynsing. cent. 6. obseru. 45.*

LXXVI.

Quod attinet vsucapionem & præscriptionem, (a) non potest Vasallus absque metu amissionis Feudi, admittere, vt illud ab alio vsucapione, vel præscriptione adquiratur. (b)

a) *Hæ enim quodammodò etiam species sunt alienationis. Nam & ille, qui patitur rem vsucap. aut præscribi alienare videtur l. alienationis. 28. ff. de V. S. l. 3. ff. Que in fraud. credit. (b) vt docet Iacob. de Ardizon. in epit. Iur. feud. c. 22.*

LXXVII.

De transactione quid sentiendum sit, nunc paucis aperiendum est. Ea autem fit, vel diminuendi, siue alienandi causa, siue tantum decidendi gratiâ.

l. Lucius Titius 46. §. vlt. ff. de administ. & per tut. & l. mandato generali. 60. ff. de procurat.

LXXVIII.

Diminuendi causa de Feudo transigere Vasallus dicitur, si ita transigat, vt Feudum vel eius pars ad aduersarium transferatur. Hæc aut transactio in præiudicium domini Vasallo permessa non est, quippe cum sit alienatio quædam, (a) & eiusmodi alienatio, qua feudi possessio ad alium transit, qualis alienatio, siquidem Vasallo redditus feudi adimat, quib. priuatus, commodè amplius debita seruitia domino præstare nequit, placitis feudorum planè prohibita est. (b)

a) *l. 1. §. 1. ff. de offic. procurat. Cas. & l. 4. G. de prad. & alijs reb. min.*

(b) *d. t. 52. in pr. & d. t. 55. in pr. lib. 2. F.*

Decl-

LXXIX.

Decidendi causa Vasallus de feudo transigere dicitur, si ita transigat, ut ipsa transactione sibi Feudum retineat, atque à parte aduersa, atque lite, de Feudo per eam mota, se liberet. Et hæc transactio omnino licita est, eamque dominus ratam habere tenetur, nec ob eam Vasallus feudum suum amittit. Et quamuis post hanc transactionem, alia quadam ex causa, Vasallus feudo suo priuetur, idque domino aperiat, attamen ex eo rescindi transactio hæc nequit.

text. est in t. 43. vers. & si pro eo. lib. 2. F.

LXXX.

Vasallus etiam, absque domini consensu, feudum suum, creditori impunè in solutum dare non potest; cum omnis alienatio, qua possessio Feudi ad alium transfertur, vetita sit feudorum iure.

Datio enim insolutum, est alienatio, qua res soluta, ad creditorem transit l. pro soluto. 45. ff. de usurpat. & vsucap. & l. 4. ff. de pub. in rem act. d. t. 55. in pr. vers. callidis ib. & in alios transferunt lib. 2. F. Vult. c. 10. n. 52.

LXXXI.

Cæterum Vasallo feudum suum precariò alicui concedere integrum non est.

Tum quòd per precarium possessio rei, ad precariò rogantem transit l. 4. §. 1. l. cum precario 12. §. 1. in fin. l. qui precario. 17. & l. seq. ff. de precar. l. interdum. 21. in pr. & §. vlt. ff. de acquir. vel amit. possess. nisi hic duntaxat rogarit, ut precario in fundo moraretur, tunc enim non possidet l. certè. 6. §. is qui rogauit ff. de precario. tum quia precario qui possidet fundum, utitur eo fundo, & commodum illius percipit l. Pomponius §. si is qui precarium ff. de acquir. vel amit. possess. l. 1. in pr. ib. vtendum conceditur. ff. de precar. Nam Commodatario similis est, qui vtire commodata potest l. 1. in fin. ff. d. t. Interdictum est autem Vasallo omni negotio, & alienatione, qua possessio & commodum Feudi ad alium transfertur d. t. 52. in pr. & d. t. 55. in pr. lib. 2. F.

LXXXII.

In dubium vocatur & illud, an permissa sit feudi alienatio, quæ fit per constitutum? Nobis eorum placet sententia, qui nec constitutoriam feudi alienationem permissam esse volunt.

Per constitutum enim vera possessio in accipientem transfertur, vt probat l. quod meo nomine 18. in pr. ff. de acquir. vel amit. possess. & l. quædam mulier 77. ff. de R. V. l. quisquis. 28. & l. si quis argentum 35. §. sed si quidem.

quidem. C. de donat. Tiraquel. in tractat. de Iur. constitut. p. 1. n. 4. & p. 2. ampliatione. 1. n. 2. & Menoch. de recuperand. possess. Remed. 14. n. 25.

LXXXIII.

Ad extremum, non immeritò ambigitur, si SubVasallus feudum suum alienare velit, an à suo duntaxat domino, vel à domino sui domini, vel ab utroque, potestatem alienandi impetrare debeat? Ab utroque autem domino licentiam hanc impetrandam esse, veriùs putamus.

Uterq₃ enim dominus est SubVasalli per text. in t. 34. §. similiter ib. ad hoc, ut feudum si contigerit domino similiter seruire, ut & prior possit. & t. 55. §. illud quoq₃ precipimus lib. 2. F.

LXXXIII.

Cæterùm ut efficaciter & irreuocabiliter feudum alienari possit, non solius Domini, sed & agnatorum feudi successorum, necessarius est consensus, si paternum siue antiquum sit feudum. (a) Et nè quidem in agnatum remotiorem dissentientibus proximioribus eiusmodi Feudum sine metu reuocationis alienari potest. (b)

a) t. 30. in pr. lib. 2. F. Mynsing. cent. 4. obseru. 85. (b) per text. in t. 26. §. Titius filios lib. 2. F. & t. 3. §. sed etiam res. lib. 1. F.

FINIS DISPUTATIONIS
DECIMÆ SEXTÆ.

Ka 3071

(3/4)

ULB Halle

3

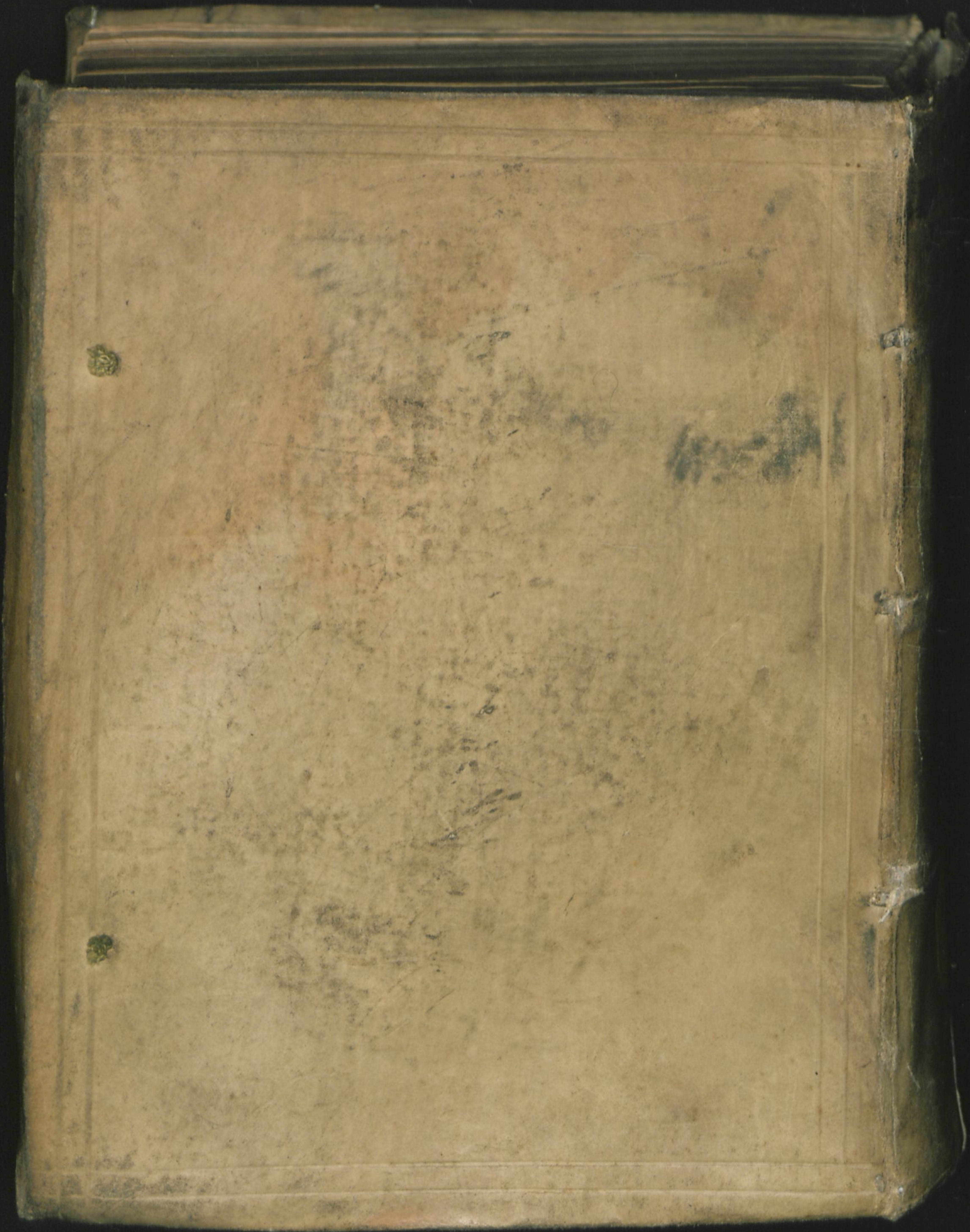
003 261 573

sb

Einband. 3/1.

389.

Disputatio XVI.

COMMODO, QUOD DOMINUS
& Vasallus ex Feudo capiunt:

Cuius defensionem,

Diuina fauente gratia:

SVBPATROCINIO,

NSVLTISSIMI

INDN. HENRICI BO-
IC. ET ANTECESSORIS IN-
ATISSIMA TVBINGA CLARIS-
*simi, Præceptoris & hospitis sui pluri-
mum colendi:*

DINARI EXERCITII
*gratiâ, tempore, locoque solitis,
suscipiet*

DANIEL Bernholde) AB
ESCHAVV. FR.

TVBINGÆ,

cusit Georgius Gruppenbachius.

ANNO M, DC.

XX

